ਕਿ 30 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਲੱਤ ਗੋਡੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਂ ਕੱਟਣੀ ਪਈ। ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਮੈਂ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ 29 ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਫਲਾਈਟ ਸੀ ਇਹ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਮਨੀਲਾ ਜਾਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਉਡਾਨ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀਜਾ ਸਿਸਟਮ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਮੋਹਰ ਤਾਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨੇ ਰਹਿ ਗਏ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਪਿਆ। ਫਰਵਰੀ 1994 ਵਿਚ ਬਨਾਵਟੀ ਲੱਤ ਲੁਆਉਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਬੈਸੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਦੋਸਤ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂਵਾਲੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਵੱਡੇ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਕੋਲ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਓਹਲੇ ਸ਼ਹਿ ਲਗਾ ਕੇ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅੱਗੇ ਛਲਾਂਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਮੇਰੀ ਬਨਾਵਟੀ ਲੱਤ ਕਰੈਕ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਕੁਮਾਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਤੇ ਕੂਹਣੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰਗੜਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਅੱਖ ਤੇ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਅੱਖ ਸੁੱਜ ਗਈ। ਨੀਲ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈ ਦਿਨ ਅੱਖ ਸੋਜ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਰਹੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ 7 ਫਰਵਰੀ 1994 ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵੀਜਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਦਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰਾ ਵੀਜ਼ਾ 100% ਪੱਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੰਬਰ 2006 ਵਿਚ ਮਨੀਲਾ ਤੋਂ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਮੀਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਨੇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ (ਨਾਨਾ) ਨਾਨੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ ਮੋਗੇ ਫੜਾ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਮਨੀਲਾ ਤੋਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸਨ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਵਾਂਗ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੇ ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ ਵਿਚ ਮੋਗੇ ਵੱਲੋਂ ਆ ਰਹੀ ਕਾਰ ਵੱਜੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਰ ਡਰਾਈਵਰ ਫ਼ੋਨ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਫੌਜੀ ਮੰਦਰ ਕਾਰ ਦਾ ਫਰੰਟ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਭੰਨ ਕੇ ਬੋਨਟ ਤੇ ਚੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੱਟ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਫੌਜੀ ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਵੱਜਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸੜਕ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸੱਤ ਫੁੱਟ ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਿੱਗਣ ਸਾਰ ਮੈਂ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੁਹਾਰੇ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਮੋਗੇ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਗਿੱਟੇ ਦੀ ਟਿਬੀਆਂ (Tibia bone) ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਤੇ ਮੇਰੀ ਇਕੋ ਇਕ ਲੱਤ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਲਸਤਰ ਵਿਚ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਲੱਤ ਨਾਲ ਵਾਕਰ ਸਹਾਰੇ ਫੇਰ ਤੁਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਇਹ ਪੰਜਵੀਂ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। 26 ਅਕਤੂਬਰ 2 ਵੱਜ ਕੇ 44 ਮਿੰਟ ਤੇ ਧਰਤੀ ਕੰਬੀ। ਅਗਲੇ ਪਲ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਨਰਸਾਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ "ਜਿਥੇ ਵੀ ਹੋ ਸਥਿਰ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੋ। ਘਬਰਾਓ ਨਾ ਜੇ ਮੌਤ ਲਿਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਭੱਜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।" ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹਿਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਨ 'ਚ ਆਇਆ ਕਿ "ਅੰਬਰ ਇਤ ਬਿਨ ਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਸਾਡੇ ਦਰਦ ਮੰਦਾਂ ਦੇ ਆਹੀਂ ਹੂ" ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਇਦ ਧਰਤੀ ਦੀ ਇਸ ਕੰਬਣੀ ਵਿਚ ਜੋ ਮੈਂ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਆਹ ਵੀ ਸੁਣ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਧਰਤੀ ਵੀ ਕੰਬੀ ਹੋਵੇ।

ਦੂਸਰੇ ਪਲ ਮਨ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਜੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕਰਦਾ। ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲਾਹ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਕ ਟੂਰਿਸਟ ਦਾ ਉਹ ਇਲਾਜ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ? ਜੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਜਾਂ ਕੈਲਗਿਰੀ ਜਾਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕਤ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਬਣਿਆ ਬਣਾਇਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਫਲਾਪ ਬੇ-ਸੁਆਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਗਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਕਤ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਹੋਇਐ ਠੀਕ ਹੀ ਹੋਇਐ। 27 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਫ਼ੋਨ ਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਅਪ੍ਰੂਵ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਫ਼ੋਨ ਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇ। ਬੇਟੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੈਡੀ ਜੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਹੀਰੋ ਹਾਰਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਾਖਲ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਫ਼ੋਨ ਅਲਾਊਡ ਨਹੀਂ।

31 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਗੋਲਡਨ ਟਰੈਵਲਰਜ 'ਚੋਂ ਲੜਕੀ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੀਜਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। "ਸ਼ੁਕਰ ਐ ਜੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਤਾਂ" ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਲੜਕੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਸ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਦੋ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸਾਹ ਲੈਣ 'ਚ ਆਉਂਦੀ ਦਿੱਕਤ ਕਾਰਨ ਫੇਰ ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਗਏ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ ਮੇਕਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਜਿੰਨਾ ਖਰਚ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਟਿਕਟ ਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ ਓਨੇ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਬਿੱਲ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਡੈਡੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾੜ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਵੋ।" ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਆਇਆ ਕਿ 1985 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 2018 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਣਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤਹਾਡਾ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਉੱਤਰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਕੀ ਮੋਟੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਂ ਨਾਲੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾਲੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦੱਸ ਹੁਣ ਕਰੇਂਗਾ ਚੋਰੀ?" ਦੂਜਾ ਥੱਪੜ ਮਾਰ ਕੇ ਫੇਰ ਕਹਿੰਦੀ ਐ "ਦੱਸ ਫੇਰ ਕਰੇਂਗਾ ਚੋਰੀ" ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਪੇਸ ਮੇਕਰ ਦੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਝਟਕੇ ਮੈਨੂੰ ਥੱਪੜ ਮਾਰ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ "ਕਿਉਂ ਜਾਣੈ ਕੈਨੇਡਾ, ਕਿਉਂ ਤੈਨੂੰ ਭੇਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ?" ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਥੱਪੜ ਸਨ ਜੋ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ਼ ਤੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਮਨ ਅੰਦਰਲਾ ਸਵਾਲ ਦਬਾ ਕੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਉਥੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ 3-4 ਦਿਨ ਐਡਮਿੰਟਨ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ, ਮਾਮਾ ਜੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੋਬੀ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਕੈਲਗਿਰੀ ਮਨਜੀਤ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਉਂਦਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਜਾ ਕੇ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਲੋਹਮਣੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਉਣਾ ਸੀ ਨਾਲੇ ਪਰਚੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂ ਜੋ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਜਾਂ ਲੋਹਮਣੀ ਨੂੰ ਮੱਦਦ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਲੈ ਆਉਂਦਾ। ਉਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਮ, ਕੰਮ ਕਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਵਸਥਾ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਆਉਂਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣਾ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੈਟ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਆਉਂਦਾ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਿਕਰ ਏਂ। ਮੈਂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸੈਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। "ਤੁਸੀਂ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ ਡੈਡੀ – ਜੋ ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਫ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੀ ਅੱਧੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਫਿਕਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ।"

ਤਿੰਨ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 8 ਨਵੰਬਰ 2015 ਤੱਕ ਮੈਂ ਸਕੂਲੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਲੀਵ ਤੇ ਰਿਹਾ। ਨੌਂ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਬੜੇ ਤਪਾਕ ਨਾਲ ਮਿਲੇ। ਮੇਰੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਸਨ। 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਭਤੀਜਾ ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਇਆ। ਉਸ ਰਿਵਾਲਵਰ ਨੂੰ ਰਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਫਾਇਰ ਕੱਢ ਕੇ ਚਾਅ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਭਤੀਜੀ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਪ੍ਰੀ-ਮਚਿਓਰ ਬੇਟੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ 'ਚ ਰੱਖਣ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਤੇ ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੌਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਸਿਹਰੇ ਬੰਨਵਾਏ ਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਬਰਨਾਲੇ ਗਏ। ਏਥੇ ਡਾਲੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰ (ਕੁੜਮ) ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਰਾਣੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਘਰ ਬੌਡੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ ਡਾਲਾ ਪਿੰਡ ਦੂਜਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਤੀਜਾ ਘਰ ਹੈ। ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਕਈ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਗੰਢਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਬਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਾਈ। ਲੜਕੀ ਸੰਗੀਤ ਕੌਰ ਮਾਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ 22 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬੇਟੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਦਾ ਸ਼ਗਨ ਪੁਆ ਕੇ ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਮਣਾਂਮੂੰਹੀ ਭਾਰ ਲਾਹ ਕੇ ਅਗਲੇ ਪਿਛਲੇ ਧੋਣੇ ਧੋ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਪੂ ਜੀ ਸਵ. ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਮਨ ਤੇ ਹਾਵੀ ਰਹੀ। ਮਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਭਰ ਆਉਂਦਾ। ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਤੇ ਲਾਡਲਾ ਪੋਤਰਾ ਰਿਹਾ। ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਸਮੇਂ ਅਗਸਤ 2009 ਵਿਚ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਦੀ ਉਮਰ 16-17 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਰੀਝ ਅਧੂਰੀ ਲੈ ਕੇ 18 ਸਤੰਬਰ 2009 ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਰੜਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸੋਚ ਮੇਰੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਸੀ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕੁੜਮਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ "ਭਾਈ ਪੁੱਤਰ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਬੇਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਦਰ ਦ ਭਿਖਾਰੀ (ਮੰਗਤਾ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਦਾਤੇ ਜਿੰਨਾ ਬੇਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਉਹਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ "ਭੁੱਖਿਆ ਭੁੱਖ ਨ ਉਤਰੇ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆਂ ਭਾਰ"। ਦੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਮਨ ਨੂੰ ਰੱਜ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਬੇਟੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਦਾ 22 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਰੋਕਾ ਸ਼ਗਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਣ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਗਨ ਰਸਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਰਸਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਲੜਕੀ ਦੇ ਬਾਪ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਸਾਡੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਸੋਚ ਸੀ। ਉਸ ਸੋਚ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰ ਦਾ ਭਿਖਾਰੀ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਦਾਤੇ ਹੋ ਜੋ ਆਪਣੀ ਤਾਲੀਮ ਯਾਫਤਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਘਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾ-ਪਾਸਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਾਪੂ ਸ. ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਗਨ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਇਸ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਕੁ ਵਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਾਵੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ ਜੀ ਆਪਣਾ ਸਕੂਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਸੌ ਬੱਚੇ ਤਾਲੀਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ ਵੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇ ਹਾਕੀ ਦੀ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਖਿਡਾਰਨ ਸੀ ਜੋ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਨਾਲ 2011 ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਦੁੱਖ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਜੋਤ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਜੋਤ ਜਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਚਾਨਣ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਵੰਡਣ ਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਸਫਲਤਾ ਤੇ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਸਾਹਿਬ ਹੱਥ ਵਡਿਆਈਆ ਜਿਸ ਭਾਵੈ ਤਿਸ ਦੇਹ" ਦੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਮੈਂ 12-13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪੇਸ ਮੇਕਰ ਦੇ ਝਟਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਰਕਿਰਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਜਾਂ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਨਾਲੋਂ ਟੂਰਿਸਟ ਦਾ ਇਲਾਜ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਮੈਂ 12-13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ 25-26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤਣਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਣਾ। ਇੰਜ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਦੇ ਸ਼ਗਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਐਲੀਵੇਰਾ (ਕੁਆਰ) ਵਾਂਗ ਕੌੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਕੰਡੇ ਵੀ ਹਨ। ਐਲੀਵੇਰਾ ਕੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਦੇ ਕਦਾਈ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਹੇ ਫੁੱਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਫੁੱਲ ਤਾਂ ਭੱਖੜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੌਡੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕੌੜੀ ਕੁਸੈਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ (ਕੁਆਰ ਗੰਦਲ) ਐਲੀਵੇਰਾ ਨੂੰ ਜੋ ਸੂਹਾ ਫੁੱਲ ਖਿੜਿਆ ਹੈ ਉਹ ਐਲੀਵੇਰਾ (ਕੁਆਰ ਗੰਦਲ) ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਸੂਹੇ ਫੁੱਲ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

imnl khwxI sigh
mxk
klmq 120
mihk vqn dI lwelv
ppr d pwTkw lel
ieh psqk isrP
isrP 60/- rpe
psqk mgvwax lel sprk kr
Mob. (+91) 9988 92 9988